

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Magyarországon: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Külföldön: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő: Kiadó laptulajdonos:
Rudnyánszky Gyula. László József.

Egyesszám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

A munkások kijátszása.

— augusztus 5.

A szociáldemokraták kétszázötven négytűt terveznek a vidéken, így Debrecennek is fog jutni a szociáldemokratáknak az általános titkos szavazati jog érdekében indított országos mozgalomból, melynek során maga a fővezér, Bokányi Dezső jön ide szónokolni.

Az általános titkos szavazati-jog szükségességét vagy jogosultságát előtünk bizonyítani felesleges, mert a mellette szóló érveket a függetlenségi-párt ismertette és terjesztette mindaddig. Nem tagadjuk, hogy akciókkal párhuzamosan a szociáldemokraták is agtáltak mellette, de azt be fogja látni minden józanul gondolkozó, logikus munkás, hogy a reform-eszme megérleléséhez sokkal nagyobb mértékben járult hozzá a függetlenségi-párt, amely évtizedek óta komoly és hatalmas politikai tényező gyanánt szerepel a parlamentben és künn, az országos közéletben. E szerint Bokányi Dezsőnek nem az lesz a feladata, hogy az általános titkos szavazati-jog elfogadására kapacitáljon minket — hisz akkor nyílt ajtót döngetne — hanem, amiatt előre is megjósolhatjuk, célja az lesz, hogy a szövetkezett ellenzék a szavazati-jogra vonatkozó követelés elárulásával a nép kijátszásával vádolja. Ezzel a váddal szemben is csak a józanul gondolkozó és logikus elméjű munkásokra apellálunk, mert a száraz tények figyelmes szemlélete és igazságos mérlegelése után mindenki meggyőződhetik, hogy a szövetkezett ellenzék az ő követeléseit, amelyeket Bécsben ugyis túlzottaknak hirdették, a diadal kockáztatása nélkül nem foghathatta.

A függetlenségi programja nagy és gazdag. Az állami élet minden ágazatát felöleli. A maga egyetemes és teljes mivoltában önálló nemzeti állam kiépítését célozza. Közjogi és közgazdasági tekintetben egyaránt független államot, amelyben a lakosság szabad és demokratikus intézmények szükségével szaporodik anyagi és erkölcsi erőiben. A 48-as programot mindaddig azzal vádolták, hogy túl van ter-

helve. Akkor halmazat, hogy annak kivételére gondolni sem lehet. A párt tényleg képtelen volt a közönség többségét megnyerni. Amde három év óta a párt megváltoztatta — nem a programját — a taktikáját. Követeléseinek egyetemlegessé hangoztatása mellett a fokozatosság elvének alapjára állott. Katonai aspirációinkat is csak bizonyos fokig akarja érvényesíteni egyelőre! az önálló nemzeti hadsereg csak egy lépést tesz: ki akaja vivni a magyar vezényszót, — de ezt aztán minden áron. Es a fokozatosság elve nagyszerűen bevált, mert az egész ország rokonszenvét egyszeriben a 48-as párt felé fordította s annyira fölfokozta, hogy a párt a januári választáson példátlan győzelmet aratott; sőt az ellenzéki 67-esek is azért győztek, mert a 48-asok momentán követelése mellett exponáltak magukat.

A szociáldemokraták most az általános titkos szavazati jogot követelik, de egyszerre minden átmenet nélkül. Ha föl vesszük ezt is ama pontok közé, amelyekből a királyllyal az ujonnan köntendő kiegyezést, az átmeneti közjogi alapot csináljuk, mit csinál az udvar, mit mond Tisza, Fejérváry és a többi? Azt, hogy mi megbízhatatlan, kalandor-politikusok vagyunk, a helyzettel visszaélünk; követeléseinkkel tisztába jönni nem lehet, mert azokat ötleyszerűen kiterjesztjük és fokozzuk mindaddig, amíg azokat az állam „megrázkódtatásának kockáztatása nélkül teljesíteni nem lehet. S a körülményeinkkel ismeretlen külfölddel tényleg elhitetik, hogy velünk lehetetlen komolyan alkudni. Mi a vége? Az, hogy az egész világ előtt diszkreditálnak bennünket, vádolván minket azzal is, hogy a lakosság „megbízhatatlan forogató elemeivel“ egy gyékényen „romboljuk és veszélyeztetjük a monarchia nyugalmát, békéjét.“

A szövetkezett ellenzék mindaddig folytatta a választói-jog kiterjesztéséért megkezdett akciót, melyet különben is a szociálisták pressziója nélkül, saját jószántából és régi programjának alapján indított meg. A szociálisták pedig a kormány bujtogatására hozzáfognak az általános titkos szavazati-jog erőszakolásához, árulást kiáltva Kossuth

és Apponyi fejére, mintha bizony nem a magyar nyelv jogaiért, hanem a választói jogért indították volna meg ezt a mostani korszakalkotó mozgalmat.

Lássuk, mi lehet most a kormány terve? A küzdelem összebogozása végett lelketlenül hajszoja a munkásokat, hogy támadják oldalba a szövetkezett ellenzékét. „Mi megadjuk az általános titkos szavazati jogot“ — biztatja őket Kristóffy Lucifer ur — de Kossuth és Apponyi csak a vezényszót akarják. Nem lehet másképp segíteni, mint új választással.

Jöjjön olyan parlament, a mely mindenkinek választói-jogot biztosít. S ha föl szlatná a Házat és — ez ugyan ki van zárva, de tegyük fel: csakugyan olyan Kristóffy-féle parlamenti többség jönne be, mi volna a komédia vége? Az, hogy meghalna a magyar vezényszó és meghalna nemcsak az általános titkos szavazati-jog, hanem még a választói-jog kiterjesztésének reménye is. Majd meglátnák akkor Bokányi ur és elvtársai, hogy mi az a kijátszás, a mi most minduntalan a falra festegetnek.

Jegyezzék meg a munkások maguknak: Kristóffy és Fejérváry uraknak nem azért van a munkásokra szükségük, hogy az ő segítségükkel kivivják az általános titkos szavazati-jogot, hanem csak azért, hogy általuk tegyék tönkre a magyar nyelv, a magyar vezényszó igazságos és szent ügyét!

A nagy válság.

— augusztus 5.

Az események központjában most a szabadelpvűpárt mozgalma áll. Ennek kapcsán élénk feltűnést kelt a P. Ll. cikke, mely helyteleníti a kiválást, és egyedül a kibontakozásnak azt a módját tudja elképzelni, hogy alakuljon egy tiszta 67-es többség. Ennek — ugymond — a király a legmesszebb menő katonai követeléseket is hajlandó volna megadni, mert ezzel szemben teljes biztonságban látná a dualizmus összes kellékeit.

Függetlenségi képviselők között a rendes déli korzón élénk megbeszélés tárgyát képezte ez a cikk s mindennapinak az volt a véleménye, hogy ebből aligha lesz valami mert Bánffy és Andrassy semmiesetre sem hajlandók a koalíciót csarben hagyni.

Lit-ion tartalmu!

A singléri

Lithion tartalmu!

SZULTÁN-forrás

hugyoldó és hugyhajtó hatássu.

Könnyen emészthető. Szénsavdus. Gyógyviz és üdítő ital. Szakorvosok előkelő betegek, vesebajoknál emésztési és légzési szervek hurutainál páratlan sikerrel alkalmazzák illetve használják.

Magyarország legolcsóbb gyógy-és élvezeti vizeinek egyike A SZULTÁN-forrás kulvezetősége. HOLENIA BELA, Eperjes

Kapható: Kontsek Gézánál Debrecen.

Bánffy Dezső báró, — mint nekünk jelentik — tegnap délelőtt érkezett meg Tisza-Dobra, a hol Andrássy Gyula gróftól látogatta meg. A két állam férfi hosszasan beszélgetett a politikai helyzetről, de a beszélgetésről, tekintve, hogy az szigorúan magánjellegű, nem adtak ki értesítést. Báró Bánffy Dezsőt utjában több fővárosi újság tudósítója kísérte Tisza-Dobra. Bánffy tegnap este tért vissza Budapestre.

Kristóffy mester a belügyminiszter abban a téves hitben ringatta magát, hogy a megsemmisítéseknek végső eredményében úgy szerezhet érvényt, hogy teljhatalmu kormány biztosokat ültet a törvényhatóságok nyakára és felosztja a makacsodó törvényhatósági bizottságokat. Azonban felvilágosították, a derék belügynököt, hogy neki nincsen módjában kormánybiztosokat kiküldeni, mert a törvény erre sehol sem ad jogot a kormánynak, hanem világosan rendel, hogy az önkormányzati jogot csakis törvény útján a törvényhozás függesztheti fel.

Mikor ezt Kristóffynak megmutatták, nyomoztatott precedens után, hogy nem volt e rá 1867 óta eset, hogy a törvény mellőzéssel valahol törvényhatósági önkormányzatot felfüggesztettek volna. Egyetlen precedens találtak, melyre azonban nem lehet támaszkodni.

Ugyanis Széll Kálmán alatt történt, hogy Szatmár vármegyét meg kellett fenyegetni mert egész ügykezelése rendetlen volt és a kormány rendeleteit egyszerűen félretették. A fenyegetés pedig így szlott: „Ha pedig a törvényhatóság ezen újabb rendelkezéseimet sem fogja végrehajtani, kénytelen leszek a törvényhozásnak előterjesztést tenni, hogy a törvényhatóság önkormányzati jogát függeszse fel.”

A fenyegetés hatott, mert Széllnek volt alkotmányos többsége és szavát be tudta volna váltani; de ha Kristóffy ilyet mondana, kinevetnék; hiszen még ki ebbsége sincs, hát honnan venné a többsége a felfüggesztésekhez és a kormánybiztosok kiküldéséhez.

Budapestről távirják nekünk, hogy képviselői körökben elterjedt hírek

szerint Podmaniczky Frigyes a szabad elvű párt elnöke, a párt legközelebbi ülésén lemond erről a tisztségről. Hát ez a lépés aztán igazán azt mutatja, hogy a szabadelvű párt a végnapjait éli.

Vörös László kereskedelmi miniszter Karlsbadban volt. Hosszas tárgyalott ott Fejérváry Gézával s több fontos aktát íratott vele alá. Vörös holnap vissza tér Budapestre.

A piac.

— augusztus 5.

A pénzpiaccal hadd foglalkozzunk mások, ilyenkor uborkatermés idején még a könyvpiacnak sincs valami elragadó varázsa, a mindenféle előnévvel bíró piacok között a zöldpiacban van legtöbb hangulat, legtöbb erő.

Ott ahol a fasátorok alatt édes kis asszonykák, piros arcú leányok, természetes konyhatündérek és pajzán szobacicek tárgyalnak a lehető legkomolyabban a kerek-képű, sajtáságos nyelvjárással beszélő kofanagyságokkal (vagy ahogy a régi szójáték nevezi őket a „vásári ünlőkökkel”) ott szerezheti a megfigyeléseket kedvelő lélek a legkedvesebb benyomásokat — a kánikula idejében.

Ez az állítás pedig nem valami teszem veszem dolog, hanem elvitázhatatlan tény, melynek valódiságáról mindenki meggyőződhetik, aki abban a hitben él, hogy a prózai hangzású piac a maga mivoltában rideg história, mely nem való egyéb, mint arra, hogy a háztartásra szánt ezreket legyen, hol elvesztegetni.

Van ám a piacnak lélektana, fölötté érdekes, figyelemre méltó lélektana.

Hogy pedig mindjárt a dolog velejébe hassak, azt kérdezem: nem érdemes e megtudni, különösen egy, a jövőjére gondoló fiatal embernek, hogy a házias nevelés tekintetében miként is áll egy egy város hölgyvilága?

Ugye bár ez egy ugynevezett elsőrendű kérdés, amelyre pedig a piac igazabb választ ad, mint a legelőbbkelő házasságközvetítő intézet, vagy párokat összehozó kávésnénike.

A piacon legmegbízhatóbb értesüléshozó nyer a szemlélő arra vonatkozólag, hogy egy-egy családban milyen elvek uralkodnak, hogy egy-egy fiatal hölgy, aki iránt komolyan érdeklődik, érte valamit a háztartáshoz s milyen a természete, pazarló e avagy pedig takarékos.

Mert bizony a mai korban egyetlen — hagymakoszu árából lealkudott krajcárszebben beszél, mint az operetbeli rózsaszál meg szerelmes levél.

Az egyszerű, tiszta kártonruha, a lilomkarra akasztott piaci kosár több bizonyít, mint a legnagyobb felkapottság, melyet egy olyan leány házasságáról költöttek, akinek főztéből még kávészálanányit sem ettünk.

A piaci tapasztalatok csalhatatlan tanulságát ezért senki sem tudja elegendően megbecsülni.

És a piac a gondolkodásmodorunkra is igen előnyösen hat.

Megtanít arra, hogy még a legeszményibbnek hitt leányban is huncut módon csalódhatunk.

Azok a hölgyikék, akik Schopenhauer mondásaival csak úgy bannak, mint a teniszlapdával, nem mindig egyuttal igazai hölgyek is.

Ablakaik még le vannak függönyözve, mikor barátnőik, akik talán — igazi műveltségök mellett — kevesebb klasszikus izeneteiket használnak, mint ők — már régen künn vannak a piacon, hogy a konyha-gondjait megosszák.

És ha két látvány között itélnem kellene, mindenkor azt mondanám, hogy sokkal nőiesebb és elragadóbb, ha például két grófkisasszony básonykecsőjével maga válogatja a levesbe való zöldségeket, mintha a csipkés ruhás fiatal leány a szalontársaság csillagává öhajtván magát felküzdeni, a francia írók műveiben való jártasságával vagy az angol operettek ismeretével kérkedik.

A piac sok embert ábrándíthat ki és sokat készíten egyes nők iránt való tiszteletre is.

Ha, mint a fontos tapasztalatok nyújtóját megbecsüljük, csöppet sem becsüljük alá magunkat.

S hogy a piacot emlitem, még egyet.

Ifjuság.

Csak addig vagyunk boldogok,
Amíg a szívünk hön dobog;
Amíg egy szóért élünk oda dobjuk,
S az első szerelmi-dalt daloljuk!

Csak addig vagyunk boldogok,
Míg ifju lángunk ellobog; . . .
Ha egyszer bölcsesé, komolylyá lettünk
Mi adja vissza, amit eltemettünk?!

Ikarosok.

Vagyunk, kik eszmék szárnyára kelve,
Föld porá jární nem tudunk;
Hajongó, bizó ifju hűtel
Hiszük, hogy a napig jutunk!

Büszke — bátran keztyüt dobunk,
Földi bajnak, földi rossznak . . .
Órök törvény: születni kell
Mindig egy-egy Ikarosznak!

Zivuska Andor.

Almok.

Egy nagy, súlyos keresztet cipelni
hosszu éveken át; mindjobban erőtlenedni,
annak szörnyü sulya alatt; majd jární a ke-
servek, a szomorúságok homoktengerét és

sehol sem remélve, sehol sem várva egy kis enyhet adó árnyat; látni mint lesz felettünk mind felhősebb, mind borúsabb az égboltozat és sehol semmi kilátás egy kis fénylő napsugárra; hallva körülöttünk az élet ék telen zivaját és nem találva sehol egy kis esőndet; állni örökös harcban az étellel és megpihenés nélkül éveken át folytatni ezt a küzdelmet: ez a sorsa ezer és ezer embernek.

A gyöngék és erőtlének elvesztik a esatát idő-előtt. A bátrak, az erősek pedig folytatják ezt a harcot, a mely megkezdődik az emberek millióinak a bölcsőjénél és csupán a sírgödörnél végződik be. De vannak naivak és reménykedők is, akik minden nap-tól új esőndet várnak és azt hiszik, hogy a holnap meg hozza azt, a miért szívük, lel-
kük dokog, a mi után vágyakoznak, egy egész élelen át. Pedig a holnap is csak a májt jelenti; a ma küzdelme nem fejeződik be a nap elnyugtával, hanem folytatódik éjszaka is, másnap is, holnap is . . .

Valahol messze egymagában járkált egy fiu. S tőle ezer mérföldre egy kis leány. Sohasem látták egymást: de valami érzés azt igazta a fiúnak, hogy megtalálja a leányt. S bolyongot össze vissza a fiu, hordva a lelkében nagy-nagy csalódásokat és járt-kelt

gondtalanul. ábrándok, vágyak nélkül a leány . . . S meglátták egymást. A fiu reá nézett égő, bánaos tekintetével; a leány pedig valami gyermekes kíváncsisággal, melyből azt olvashatta ki a fiu: hát ez az? S attól fogva a fiu nem látott mást, mint a lányt. A ki szép és ifju volt. Egy kicsi kis baba, akiben nem lakik még más, mint a kíváncsiság látni és meglátni mindent, a mit előbe tár az élet, a mit megláthat, mert megszabad látni egy kis leánynak. Ezzel a kíváncsisággal nézte végig azt a bolyongó fiut is; míg a fiu égő, perzselő tekintetét vet a leány lelkére volt kíváncsi . . . Aztán találkoztak. Beszéltek együtt és a fiu szívesen hallgatta végig a kis leány öntudatlan fecsegését . . . egy bál éjszakán keresztül. Körülöttük, előttük, mellettük forgott a világ, az élet és egy csomó ember a tánc-konvencionális hazugságába fojtotta bele a boldogság utáni vágyakozást, reményét, sőt voltak akik azzal áltatták magukat, hogy most boldogok, hogy ez az élet valódi öröme, édessége.

Az a szegény fiu is, aki így reátalált arra a kíváncsi kis leányra: azt hitte, hogy most boldog. Ahányszor neki indultak a párok hogy az észvesztő keringő dallamai mellett körüljárják a sima parkettet: a leány ott volt a fiu karján és jártak együtt a táncot. A fiu úgy érezte, hogy a lelkük

A piaci kofák is becsületesebbek, tisztességesebbek, mint egyes emberek, akik nagy szájjal rosszakaratulag papolnak mások rovására, a piaci legyek sem kiállhatatlanabbak a modern, tolakodó strébereknél.

N. J.

Tollhegyen.

Karcolatok.

— augusztus 5.

A vadászatnak, az erdőnek két hivatott magyar írója van. — Ezek egyike Bársony István, az erdei hangulatok mestere. Elmondhatja magáról, ha nem is versel, hogy „cecini pascua, rura, duces.“ A másik Tanos Pál; ő nem oly nagy művész, mint Bársony István, de vadász ösmereteit és hosszú években át szerzett tapasztalatait rendkívül érdekesen és tanulságosan írja le.

A „M—g“ ban a fogoly-madarról szóló cikksorozata folyik most. Ennek egyrészét itt mutatjuk be:

„Hazameget most arra oktatja a tapasztalt öreg a fiatal, hogy a foglyok milyen lövés után milyen jeleket mutatnak, amelyekből már esésük közben megállapítható, hogy melyik tes részükön kapták a lövést.

— A halálosan talált összevonva szárnyait, vagy a hátán fekve kepiskél, a lábait, vagy hason fekve mozgatja szárnyait és hágyadnan bólingat fejével. — Ha leesett a földre s itt összetett, vagy kiterjesztett szárnyakkal föl-fölveti magát egész erejével, a nélkül, hogy tovább juthatna, akkor bizonyos, hogy a fején kapott halálos sérülést. — Minden gerjedést kapott fogoly, ha sronnal le nem esik, összerándul s innen-fogva csak nagyon lassan, alig alig mozgatja szárnyait s ezeket aztán egyszerre összekapva, holtan esik le a földre. — Ha a belekbe hatol a lövés akkor a madár láthatóan megrándul, mintha vissza akarna maradni s vagy a csüdjeit függőlegesen lógatva tovább huz és leszáll, vagy pedig mind magasabba emelkedve még a levegőben kiszerve s függőlegesen zuhanik le a földre. — A szárnyazott fogoly, ha a vitorlaesot el van érve, rögtön leesik, ellenkező esetben azonban látható erőlködéssel, de mind közelebb jutva a földhöz, huz még tovább, amíg csak bírja. De akár így, akár amugy esik le, rögtön futna legnagyobb gyorsasággal és anyira, amennyire csak eljuthat. — Ha a fogoly lövés után bár megrándul, tollat is hullat, de azért tovább huz, anélkül, hogy

sajátos röptülésének valami elváltozását mutatna, akkor bizonyos, hogy ez csak surró lövést vagy legfeljebb valami könnyű sebet kapott.

És így tovább . . .

Tagadhatatlan szép és okos megfigyelés. Bennünket azonban mélyen elsomorít. Hahaj, milyen nagy zsarnok az ember! Kótára tudja szedni, hogy viselkedik az általa halálra sebzett madár!

De vajon nem állíthatunk össze éppily kimutatást arról, hogy viselkedik az ember, mikor golyó éri?

Épp oly buta ólom, mint a mellyel a szegény fogoly-madarat ölte meg . . .

*

Magyarország és Ausztria közt, a szikla mellett, új határhídat építettek.

Teringettél! Új hid Magyarországra és Ausztria közt! Hát még sincs a kettő közt áthidalhatlan ür?

Mi pedig nem hogy új hidat építenénk, de minden hidat elszeretnénk egetni.

NAPI HIREK.

Katonáék.

— augusztus 5.

Azon elenyésző, csekély percentjébe tartozom a férfiu embereknek, a kik gyermekkorukban nem a gyengyületű katona pályát tartották az élet gyönyörűségének. Bizony tölem nem igen ha lottá senki, hogy katona akarok lenni. Most sem hallja. Most talán még kevésbbé. De tévedés azt hinni, hogy csak mi, szegény lenézet civilek érezzük a katonaság, a „fegyveres erő“ címmel és jelleggel felruházott katonaság súlyát, különösen a katonai önértet időnkénti kitérésékor.

Nyilvánulván ez a kitérés a civil bagázs barátságos megismogatásában — az éles karddal Erezik a katonaság súlyát maguk a katonák is. S talán azért van az, hogy a katonai pályán a legtöbb az elégedetlen ember.

Lehet is. Mert az emberi méltóság sohasem nyilvánult és nem nyilvánul a tömegben. Annak a kifejezője az egyén. Van nagyfejű, még nagyobb fejű és kevésbbé nagy fejű. Azaz, hogy a katonai rangot fej szerint mérni: évszázados tévedés. — Nagy nyaku, még nagyobb nyaku stb. Mert hát a katonai rangjelzés a nyakra van fölvarrva, nem a fejre. Egyén azonban a katonáéknál nincs. És nemesak, hogy nincs, de nem is

szabad lennie. Ez azonban reánk, közpolgári egyénekre nézve igazán mindegy.

Nem ez a baj, hanem az, hogy a katona előtt nincs egyén, van kofa, virslis, beamter, kellner, de egyént, állampolgárt, jogot és egyenlőséget követelő állampolgárt nem ismer a katonai conversations lexion. A kinek nincsen kard az oldalán és az „über-svungján“ nincsen kétféjű sas, az a káplárnak és hadnagy urnak egyszerűen: mars.

Szép dolog a háboru. De ha meggondoljuk, hogy az általános leszerelésnek a legnagyobb akadály az, hogy az állam sok ezernyi tagja — mi nem vitatjuk el tőlük a polgárjogot — életpálya, kenyér nélkül maradna, egy kissé megmosolyogjuk ezt a tulfeszített katonai önértetet t. i. a önértetek a velünk szemben való nyilvánulását.

És ugyanaz a hadnagy ur, aki tegnap este villogó karddal dörgé a véletlenül utjába akadó békés civilnek: „mars“, másnap reszkető térdekkal lesi a nagy nyaku generális szempillája rezgésből kivasható kedvező vagy kedvezőtlen szelet.

És még mindig nem volna nagy a baj, ha csak a hadnagy ur és káplár ur privát szeszélyében volna a hiba. De sajnos a rendszer követeli meg ezt az eljárást. Az a rendszer, melynek testi épség, ember élet semmi, fő a katonai becsület, fő a feltétlen fejnélküli, gondolkodás nélküli engedelmesség.

Talán a jobb kor, amelyről álmodunk, erre is hoz gyógyító balzsamot. Talán nem fogja megkövetelni a születendő magyar hadsereg becsülete, hogy önmagával tehetetlen embert büntetlenül megfoszthasson életétől négy szurony, mert hát a káplár urral resznorozott.

Debreceni percc.

— aug. 5.

(A dohánnyózsdeben.) A kis jogász szívat kér. Csupa barna szívarral kínálják.

A jogász azonban nótás fiu és énekelve felel: „Nem kell a barna énnekem, Mert én csak a szökét szeretem!“

(A válogatósvevő.) Erősen válogat a atyafi a kukorica-esővek közt. Ki is jön erre a sodrából a kofa és oda szól:

— Ne tessék turkálni a esővek közt, mert azokban nincs semily válogatás!

(Váltakoznak az idők!) Két régi jó barát találkozik az utcán. Megöregedett mind a kettő. Föl is sohajt az egyik.

— Fuimus Troies, nunc sumus-trotyesz!

eserélődik ki ezekben a pillanatokban, a mikor ott piheg vállán a leány és átadja magát a fülbemászó muzsika által szívükbe plántált hangulatnak. S folyt a tánc: együtt jártak a fiu és a leány: ez csevegett, amaz hallgatott . . . Hallgatott, mert úgy érezte, hogy a rideg, szomorú élet után, valami bübös, tündéri álomba ringatózik a lelke és tért attól: ha megszólal, kirepül kezéből a szines csevegő, csevegő kis tündérleány és megébred . . . ismét a szomorú valóra a nagy egyedülvalóságra . . . Álmodott hát tovább . . . mert folytatódott a szines kép . . .

*

Egy kis folyam habos fodrai közül, kiemelkedett a leány képe . . . Ejtékete habban kacérul egy pár virág nyílt. Körülötte a víz színén apró aranyhalcskák uszkáltak, melyek körül esókölték a ruhaja szeletét és ellepték egész aiskáját. A keblén egy arany és egy ezüsthálacska ficáinkolt . . . A fiu ment a leány után . . . A leány megállott: abban a pillanatban az ezüst hálacska elvált tőle és uszott egyenesen a fiu felé. A szájában egy kis karikagyűrű. A kis leány pedig csak intgetett: hogy fogja a kis ezüsthálacskát, mely egyenesen a fiu tenyerébe ejtette a kicsi karikagyűrűt . . .

*

S álmodtam tovább. Ott láttam a kicsi leányt a templomban. Körülöttük ezernyi nép és a leány fején menyasszony koszoru . . . Kacagós arcán semmi elváltozás. Kacagott: mintha csak tréfa lenne az egész . . . S ott abban a menyasszonyruhában felém nyújtotta a kezét, én pedig boldogan nyúltam utána és vezettem az oltár felé a nagy sokadalom között . . .

*

Az álomnak még nincs vége. Most újból hallok a cigány muzsikáját. S újból derékra fogom a kis leányt, akinek szemei tovább is kíváncsian néznek engem és kacagós ajkán csendes mosoly húzódott végig. S járjuk a keringőt, szédületes forrón, öszszefogózva . . . A leány lassankint lesüti beszédes, kíváncsi szemeit, teste elfárad, arc fehér lesz és mi csak forgunk, forgunk . . . Én pedig álmodom . . .

*

A muzsika elhallgat. Megszólal egy hang: megyünk haza. Akkor ébredek, akkor veszem észre, a bálterem ablakai már világosak; a pirkadó hajnal már betolakodott és ébred az egész csöndes város . . . A leány pedig nyújtja a kezét és most már magy hazafelé . . .

*

Mi pedig bolyongunk tovább: a szép álom elrepült és utána nyomába lép a való élet. Mely nem tűri az ábrándokat, mely megfagyasztja az érzéseket és elébük tartja a küzdés keresztjét. Hordd tovább, cipőld még utadon: talán eléred így a boldogságot: talán fejfád lesz a kereszt . . . S messze idegenben egyedül jár egy fiu és tőle megszire egy kis leány. Tudják egymásról: élnek és talán, talán találkoznak. Talán . . . Ha kizöldül a ta az erdőben; ha virág nyit a réten; ha dalt zeng a dalos madár . . . Ha az élet, a sors megunja: hogy mind-egyre messzebb legyen egymástól a fiu és a leány . . . S ha végre egy utra térhetnek: ahol találkoznak. S mindaz mi álom volt, valósággá lesz. S eldobhatja a fiu a keresztet: amit hordott hosszú éveken át. S nem jár többé a keservek, a szomorúságok országútján; ha kiderül fölötte az égboltozat, hanem az lesz a sorca, a mi az emberek millióinak: Ha elkövetkezik annak a csudatevésnek napja, melyet mindegyikünk vár és amely meghozza azt, a miért szívünk, lelkünk dobog . . . Mert ezt mindnyájan holnapra várjuk . . . S ezért hordjuk türelmesen a mának nehéz keresztjét . . .

Herceg Jenő.

A cirkusz igazgatóját figyelmeztetjük, hogy a műsor előadásait és a kiszolgáló pincérekét lássa el kellő apró pénzzel. Aki husz krajcárral fizeti a műsort, világért sem kap vissza öt krajcárost. Nincs apró pénz. A pincérnél rendelsz két pohár sört, az ára huszonnégy krajcár; fizetünk három hatossal, de kényeztetünk nyolc krajcár borral való fizetésére, mert nincs visszaadnivaló apró pénz. E miatt rendszeresen kellemetlen jelenetek kerekednek. Vagy az igazgatóság, vagy a rendőrség segítsen a bajon.

A napszúrás és hőség.

— augusztus 5.

A napszúrás és hőség okozta rosszullétet e kettőt ezelőtt rendszeren összetévesztették, pedig nagyon is különböznek egymástól. A mint a neve is mutatja, a napszúrás a napsugarak közvetlen hatása okozza, míg a másik betegség, amelyet a hő okoz, akkor is előállhat, ha a nap nem is süt.

A hő okozta rosszullétnél a test hőfoka mindig nagyobb a rendesnél, a napszúrásnál vagy rendes, vagy csak kevéssel nagyobb. A hő okozta rosszullét soká készülődik és lassan áll be, míg a napszúrás rögtönösen szokott bekövetkezni.

Bebber tanár, ismert csillagász most pontosan leírja egy külföldi folyóiratban ezt a két kánikulai bajt. E szerint a napszúrás veszedelme nagyobb, ha a nap sugarai intenzívebben hatnak. Így különösen kedvezőtlen ránk e szempontból az átlátszó, nyugodt levegő, a nagyobb magasságokban való tartózkodás és visszaverő felületeknek, sziklafalaknak, víztükörnek, glecsereknek a közelléte.

Leggyakoribb a napszúrás aratási idején a forró sík mezőn dolgozóknál, azután kőműveseknél, ácsoknál, bádgosoknál és általában olyan embereknél, a kiknek a forró napon nehéz munkát kell végezniük. Ennél több napszúrás csak egyes katonai manőverek alkalmával fordul elő.

A napszúrás fejfájással, saédüléssel, nehéz lélegzéssel, értelmi zavarokkal, sőt deliriummal jelentkezik. Súlyosabb eseteiben önkívületi állapot, a test elékülése, görcsös vonaglás is bekövetkezik és ilyenkor rendszeren halál a vége.

A hő okozta rosszullét különösen akkor áll elő, ha a test a környezetnek nem adhat át elegendő meleget, vagy ha a kevés ital miatt az izzadás nagyon csökken. A hő okozta rosszullétre a katonaság nyári gyakorlatainál még nagyobb gondot kellene fordítani, mint a napszúrásra, mert veszedelme sokkal nagyobb, vagy legalább is gyakoribb, mint a napszúrásé. Különben mind a két betegségnek a trópusi vidékeken van a hazája és a mi tájainkon csak akkor fordulnak elő, ha a temperatura már megközelíti a trópusi vidékek forrását.

— **A számonkérőszék és a városi tisztviselők.** Megirtuk tegnap, hogy e hónap 8 án Domahidy Elemér főispán elnöklése alatt számonkérőszék less. A főispán most felhívást intézett a város azon tisztviselőihez, akik számadással tartoznak, hogy a számonkérőszék előtt személyesen jelenjenek meg. A főispán az elmaradó tisztviselők ellen a megtorló lépéseket megteszi.

— **Közigazgatási bizottság ülése.** Debrecen város közgazgatási bizottsága ma,

szombaton tartja rendes havi ülését, melyen a szakelődök terjesztik elő a múlt hónapról szóló jelentéseiket,

— **Árverés a városnál.** A debreceni város tulajdonát képező nagy álmuzsi földbirtok haszonbérbeadására nézve tegnap délelőtt tartották meg az árverést. Az 1079 hold kiterjedésű birtok iránt nagy volt az érdeklődés s ennek lehet azt betudni, hogy ritka magas, sőt nem is remélt összegért adódott bérbe. Eddig ugyanis a bérlő 12,034 koronát fizetett, most a bérösszeg 24,690 korona. A nagy álmuzsi birtokot Hutfliész Kázmér bérlé, a ki eddig is haszonbérlelője volt.

— **Debreceni ácsok és a kőművesek.** Debrecen város tanácsa hoz tegnap az ács-mesterek szabályrendelet tervezetét nyújtottak be. Az ácsok ara kérik a tanácsot, hogy mondja ki rendeletileg, hogy a kőműveseknek nincs joguk az építkezésnél ácsmunkákat felvállalni és végeztetni. A tanács az intézkedés előtt az ipartestület véleményét hallgatja meg s ezért a kérvényt áttette az ipartestülethez, a hol e tárgyban az ácsok és kőművesek értekezletet tartanak.

— **Elfűstölt milliók.** A dohányjövődéki központi igazgatóság kimutatása szerint a magyar szent korona országai területén ez évi január hó 1 től május végéig az eladott dohánygyártmányok értéke a következő: Az általános forgalomban levő gyártmányokból befolyt 40,774,181 korona 58 fillér, a bel-földi különlegességi gyártmányokból 3,658,786 korona 48 fillér, a különlegességi gyártmányokból 687,591 korona 88 fillér. Az összes bevétel, 45,120,659 korona 44 fillér volt. Tavaly ez időszakban az összes bevétel 44,576,127 korona 29 fillér volt. Az ez idei többlet tehát 534,532 korona 15 fillér. Az emelkedés 12 százalékos. A „Duna” elnevezésű cigarettákat egyelőre csak a fővárosban hozta forgalomba a dohányjövődék központi igazgatósága. A szivarkák nagyon beváltak, úgy, hogy most a kassai, pozsonyi kerületek, majd a dunántúli kerületek is árusítják az új szivarkákat, amelyekből máris több százezer korona folyt be.

— **A miniszter köszönete.** A vallás és közoktatási miniszter dr. Bruckner Ernő debreceni orvos, a máv. egészségügyi tanácsosának köszönetét fejezte ki, mert a debreceni áll. főreáliskola tanuló részére 500 koronás alapítványt tett.

— **A debreceni civis és Fejérváry.** Egy budapesti krajcáros újságnak írják Karlsbadból: Négy magyar ember ül együtt a „Post-hof”-ban a reggelinél és természetesen, hogy itt is politizálnak, ha nem alsóznak. Az egyik egy debreceni jó képű magyar éppen így szónokolt: Hát bizony én ha valhol összekerülnék a vén Fejérváryval megmondanám neki a véleményem magyarul, mert amit ez a vén generális művel az bizony hazaárulás... Az asztal mellett pedig éppen akkor halad el egy fess öreg ur, ki Hieronymi Károlyval beszélget és honfirtásainak megjegyzését mosolylyal hallgatja... Valaki pedig a négy politizáló magyarnak azt mondja „itt van Fejérváry.” A debreceni civis pedig megnézi és fejt csóválva azt mondja: „Szép szál ember”, de remélhetőleg csak nem hallotta a mit mondtam!...

— **Hazafi Verai János üzen.** A pörge kalapot és árvalányhaját viselő vándorlantos, a ki nem réghunyta le szemét örök álomra, a Menyországban is dalol akár egy filmile. János bácsi legujabban ezt a verset írkaftotta, mert Péter, a kapus Debrecenből bor helyett egy vödör port merített neki. A dal a következő: Hazafi Verai János üzenete.

Szent Pétertől inai kértem,
— Az öregöt jól ismértem —
Vödört eresztőt a földre,
Debrecennek közepébe.
Porral gyütt vissza a vödör,
Álljon belétök a csömör,
Szomjasan korog a gyomron,
Düljön rátok a viztorony.

Irtam mérgemben.

Menyország, 1905. aug. 3.

Hazafi Verai János, a haza vándorlantos.

— **Faik basa kabátja.** A szultán ellen elkövetett merényletnek egyik áldozata Faik Szulejman basa, lovassági felügyelő, a kit ugyan nem pusztított el a bomba, de száműzték a szultán udvarától. Éppen az volt a büne, hogy a merénylő bombája nem őt tépte szét, hanem csak a — kabátját. Faik basa ugyanis nagyon kényes az uniformisára s ezért szolgálójával eszillogó tisztá tábornoki kabátot hozott a szulamlikra s utközben bepiszkolódott uniformisát közvetlenül a ceremónia előtt föleserélte a szolgáló által hozott díszkabáttal. A mikor azután bekövetkezett a robbanás, a bomba a szolgálójával együtt a nála levő tábornoki kabátot is szétépte. A ruafosztályokból arra következtettek, hogy a basa is átrepült Mohamedhez, mert ahol generáliskabát volt, ott generálisnak is kellett lenni. De csakhamar kitudt a tévedés. Faik basa élt. S ez volt a hiba. Nem tudták neki megbocsájtani, hogy a kritikus pillanatban nem volt benne ő is abban a szerencsétlenül járt kabátban. Most ott ül a hadügyminisztérium börtönében s várja, mikor küldik már száműzetésbe.

— **Uj közjegyző helyettes.** Franke Sámuel tekintélyes és köztiszteletben álló h. bősörményi ügyvéd, a h. bősörményi kir. közjegyzőségél elfoglalván h. közjegyzői állást, tegnap tette le a hivatalos esküt a debreceni kir. törvényszéken.

— **Debreceni iparosok Szabadkán.** Szabadkán e hónap az ipartestületi előljáróságok kongresszust tartanak, a melyre a debreceni ipartestület részéről is többen utaznak oda. Az ipartestület a kiküldötteket tegnap választották meg, a kik a következők: Zelinger Ede elnök, Tóth Kálmán jegyző, Dávidházy Kálmán alelnök, Kiss Ferenc és Debreceni Lajos előljárósági tagok.

— **Tisztek löversenye.** Miskolcra írják: A 15. Ferenc Salvátor főherceg nevét viselő huszárezred tisztikara tegnap löversenyt rendezett a lovassági katonai gyakorlóterén. A tisztikar a város közönségét vendégül hívta meg a löversenyhez, a mely dacára a ropp nt hőségnek, tekintélyes számban jelent meg. Az eredmény a következő: 1. sz. akadályverseny tisztí szolgálati lovás részére (3200 m) Első lett Vaskovics Adolf hadnagy Aldás lovával, második Bogáthy Miklós Ditmarja, harmadik Mouillard Oszkár hadnagy Bobja, a negyedik lovas Chremsner hadnagy egy akadályugrásnál le ugrott, de komoly baja nem történt. A következő verseny a huszárok 6000 méteres vadászversenye volt. Első lett Kirjak János huszár, az ötödik század legénye. A harmadik szám 2400 méteres tisztí gátverseny volt. Első: Zangen Károly önkéntes Titánja, második Losonczy István hadnagy Messzénája, harmadik Dangerl Ágost főhadnagy Spitzbubja. A negyedik szám az altisztek akadályversenye volt (3200 m). Ezt tisztí szolgálati lovak vadászversenye követte (távolság 5000 méter). Tíz ló közül első lett Bosányi Zoltán hadnagy Báránya. Az utolsó szám a tiszték akadályversenye volt (3200 m) Négy ló közül első lett Henriquez Károly lovag ezredes Probawaiseja, második Zangen Károly önkéntes Csesz nevű lova, harmadik Noszlopó hadnagy Paulája.

Gőzmosóda

Debrecen, Széchenyi-utca 42.

Telefon 323.

Gyűjtő-kocsi.

— **Bolti tűz az éjszakában.** Tegnapról mára virradó éjszaka úgy 12 órájában tűzet jeleztek a tűzörségen. A veszedelem a József kir. herceg-utca 24 számú házban tört ki. Ott ugyanis Klein Lajosnak van pálinka mérése és vegyeskereskedése, melyet a tűz elpusztított. A tűzhöz a tűzoltóság nagy aparátussal vonult ki, s mintegy négy órai munka után sikerült is a veszedelemnek elejét venni, hogy az a bolt mellett lévő lakószobára is ki nem terjedt. A kár több mint ezer korona. A tűz vizsgálatot a második kerületi kapitányság ma fogja megkezdni, hogy a tűz okát kiderítse.

— **Följelentés egy pánszláv pap ellen.** Novák, szabolgyi plébános, a szombathelyi franciskánusok lakomáján azt a kijelentést tette, hogy a magyar nyelv kutyaugatás. A lakomán jelen volt a polgármester is, a ki a kijelentés hallatára több jelenlevő kíséretében, azonnal elhagyta a termet. A délutáni városi közgyűlésen szóvá tették az ügyet és elhatározták, hogy a pánszláv pap ellen e kijelentés miatt följelentést tesznek a hercegprimásnál és a megyénél; a rendháztól pedig az összes szubvenciót megvonják.

— **Háziurak és lakók.** Különös bémére ütött ki a minap Varsóban: a lakók elhatározták, hogy a háziuraktól a lakásbér kiszámlázását fogják követelni, s a hol a háziurak eljárnak a követelést teljesíteni, erőszakot alkalmaztak. Megörtént egy házban, hogy a lakók zsákba varrták a házasszonyt és a zsákok az utcára dobták. Egy Krahmalnart utcai ház lakói zsákokat dobtak a házgondnok fejére, a harmadik e neletről a lépcsőn lehúzták az udvarra, és a szemét lombra dobták. A Vronia utca egyik házában a házgondnokot szinén zsákba kötötték s egy kocsin az utcára vitték, a hol iszonyúan elverték. Ha egy háziurak, hogy a lakók erőszakosságát elkerülje, teljesítette a követelést, addig nem hagytak békében, a míg kötelező nyilatkozatot nem állított ki, hogy a lakásbért leszállítja. Egy kövér háziurakot és feleségét, a ki szintén meglehetősen tes es, zsákba kötözve, egy kis kocsin addig hurokolták ide-oda a göröngyös kövezeten, a míg félholtan a lakók minden kívánságát teljesítették.

— **A Sidoli lovarda** naponta nagy látogatottságnak örvend, különösen a sport kedvelő közönség részéről. Ma szombaton lesz az első High Life Evening (galack) a Sidoli lovarda egyik különlegessége, a mely minden városban, ahol a Sidoli lovarda működött, az előkelőség találkozási szolgálat az a legnagyobb urak is előszeretettel látogatták. A műsor ez estélye csupa különlegességből van összeállítva. Ilyenek a többi közt: Először az Ot Moatalcini, eredeti számokkal: jelent a párisi chambré separéban. Holnap Vasárnap 2 előadás lesz és pedig délután 4 és este 8 órakor. Délután nagyok és kicsinyek az összes helyeken félárt fizetnek, este pedig teljes helyárak. A délutáni előadás műsora éppen olyan gazdag tartalmú és változatos, mint az esteli műsor. Amennyiben a Sidoli lovarda még csak 8 napig lesz Debreceben, a legmelegebben ajánljuk annak megtekintését. Mindenki a legnagyobb meglepődéssel fog a lovardából távozni.

— **Kár érte.** Hazajött Pestről az urfi. A falu népe csodálkozva nézte a sárgacipőjét és egy öreg magyar, az urfi familia régi, bizalmas embere, elment az asszonysághoz minden jót kívánni és szépen konstatálni, hogy az urfi milyen szál emberről nővekedett.

— **Jár még iskolába?** — tudakozódik az öreg magyar.

— Nem. Most fejezte be éppen.

— **A'mán szép.** — Hát osztán mi lőtt be a szál?

— Ügyvéd. Fiskális.

— **Az öreg magyar homloka ráncbaborul és színteljesen jegyzi meg:**

— De kár érte. Pedig a boldogult édesapja olyan becsületes ember volt...

— **K. V. B. R. T.** Ez az öt betű új részvénytársaságnak a címe, s jelenti, hogy a koldusok vakok és bénák részvénytársasági alapon szervezkednek. Ugyanis New-yorkból jelentik, hogy ott a rendőrség letartóztatott hat jómódu embert, akik kolduströsztöt létesítettek. A detektíveknek ugyanis feltűnt, hogy az olasz negyedben nagyobb ünnepek alkalmából rendszeres koldulást folytatnak némelyek és ebből nagy jövedelemre tesznek szert. Az egyik koldusnál letartóztatásakor csak papírpénzben háromezer korona értékű pénzt találtak, a másikon pedig egy tízezer korona értékűről szóló takarékpénztári könyvet, amely a kolduló részvénytársaság közös tulajdona volt.

— **Mulató a Bikában.** Óriási az az érdeklődés, a mely a Bika szálló udvari kertjében működő orfeon-előadások iránt városzerte nyilvánul. Am nem is csoda, mert a nagyszerű műsor, pompás előadás valóban ritka szórakozást nyújt. A közönség pillanatra se fogy ki a jó kedvből. Harsány kacagás kíséri különösen Vasvári és Virág pompás humoros kupalet. Sikeres fellépése van The Larsen korcsolya művészeknek, a kik bámulatos dolgot mutatnak be. Christensen kisasszony remek énekszámai is zajos tetszésben részesülnek. Am de a kis színpad mindent betelít. Annai változatosságot nyújt a mulató, hogy szórakozni vágyó ember többet aligha kívánhat.

— **Híres emberek házasságáról** cseveg egy külföldi kollegánk. Walter Scott, amikor jegyben járt egy Angliában meghalt francia polgár leányával, mielőtt el is vette sürűn levelezett vele. E levelek egyikében a menyasszony egy kis stilsztikai prédikációt tart a híres regényírónak: „Mielőtt befejezem levelemet, ajánlom, hogy ne használja olyan sürűn ezt, hogy: „kell”. Nagyon is korán kezdi, „vigyázaia kell magára, rám kell gondolnia, gyakran kell írnia”, csakúgyan meg kell mindent tennem!” — Daudet Alfonz nehezen határozta el magát a házasságra, de nagyon boldogul élt aztán Julie Allarddal, a ki nemcsak felesége, de hűséges dolgozó-társa, munkáinak szerető bírálója is volt. Egy ízben éles pörpátvar támadt a házastársak között, mely alatt egyszerre Daudet így szólt nejehez:

— Tudod e, kedves, hogy ez a mi elvakodásunk egészen úgy hangzik, mint valami érdekes regényből kipattant fejezet?

— Kedves Alfonz, a mint téged ismerlek, — felelt rá az asszony — bele is fog ez patanni valamelyik regényedbe.

A midőn Scarron, a híres francia szatirikus a jegyzőnél tudakozódott a házassági szerződés megfogalmazása felől, a jegyző azt kérdezte, hogy mi lesz a felesége hozományja? Nevetve felelt Scarron:

— Ké: szép szem, pompás alak, takaros két kis kéz sok ötlet és szellem.

— És mit ad ön nejeének a házasságban?

— Halhatatlanságot — felelt Scarron röviden, de meg is tartotta a szavát.

A híres emberek azonban nem mindig kellemes hitestársak. Így nevezetes följegyzésre méltó Carlyle feleségének ez a sóhajtatása:

— Jaj az olyan asszonyoknak, a kinek a férje genie és gyomorhajos!

Egészen furcsa ötletei lehetnek Agassiz természettudósának, a mit a következő esetből lehet következtetni: A tudós felesége egy reggel, a mikor felkel az ágyból, föl akarta venni az egyik cipőjét — és egyszerre velőtrázó sikoltásban tört ki. A tanár fölriad álmából és kéri, hogy mi történt?

— Egy kis kígyó mászott ki a cipőmből! — kiált az asszony remegve.

— Csak egy, kedves lelkem? — mond a tanár; és nyugodtan visszafeküdt az ágyába. — Hiromnak kell lenni; én tettem mind a hármat a cipődbe, hogy éjjel jó melegük legyen a szegény állatkáknak.

— **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Fia-utca 44. dr. Ujfalu-ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejáratánál levő lakókban.

— **Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.**

Ravasz esetek.

Nyári szerkesztői üzenetek.

Az egy-két és négyhetenkint megjelenő vidéki újságok nyáron roppant szűkbe vannak a híreknek. Minden héten megírják, hogy városunk derék polgármestere ma nyári üdülését megszerzendő, tanyájára utazott. Kiséretében volt két hajdu, stb.” Azonkivül megírják, hogy a rendőri, árvaszéki, városi kintó, meg városunk jeles nyarozó rendőrkáplárja már kivette nyári vakációját. Ebből azonban mégis csak kifogynak a fáradt orgánusok és a végén szerkesztői üzenetekkel rakják meg az újságot. Egy ilyen dussz megrakott szerkesztői üzenet-rovatot válogatunk össze több vidéki lapárs hasábjáról!

Kóbor Tamás Tátralomnic. Köszönet a szép közleményért, amelyet a héten küldött. Szép öntől Tamka, hogy még nyári üdülésében sem felejtkezett meg rólunk. Azonban nagyon kérjük, hogy máskor nagyobb betűkkel írjon kedves kartárs, mert a szedők nem tudják elolvasni. A sajtóhibák miatt csak önmagát okolhatja. Különböznél!

Eötvös Károly Abbázia. Brávó, vajdasági bácsi; a hozzá küldött vezércikk gyönyörű. A honoráriumot áldozatkész kiadónk nyári üdülése miatt csak szeptemberben folyósíthatjuk. Kiseb összeget, mondjuk három forint huszat azonban a legnagyobb készséggel küldhetünk. A legközelebbi apróságot várjuk. Pá!

Togo Mandzsuria. Jól megkésve bár, de mégis kézzhez vettük nagybecsű tudósítását, amely a mikeni esztának élethű leírása. Nagyon kérjük, hogy ezután úgy méltóztatás postára adni a tudósítást, hogy az már esütörtökön délre itt legyen, mert a „Beléndekházi Kürt” — amely tudvalevőleg minden vasárnap már a kora reggeli órákban megjelenik — rendszerint pénteken délután lezárja a lapot, és akkor lakatossal se nyithatjuk föl. A cím ez legyen: Beléndekházi Kürt tek. szerk. Beléndekháza. U. első posta Tönkszél. Legújabb haretérijét várjuk és készséggel közöljük, ha ezáltal valamit lenyíthatunk japán testvéreink során.

La Figaró Párizs. Kérésüknek nem tehetünk eleget, s nem indíthatjuk meg a cserepéldányt, mert a szerkesztőség nem térhet el attól az álláspontjától, hogy csak előző világlapokkal lép csereviszonyba.

Herczeg Ferenc Versece. Leveléből látjuk, hogy ön most szülőhelyén, Verseceben időzik és legutóbbi tárcáját is onnét küldte. Elnézésünket kéri, hogy ez a tárcá ilyen rövid, de ott is rettenetes a forráság. A tárcát közölni fogjuk, de nem tudjuk bizonyosan megmondani, hogy melyik számunkban, mert régebbi tárcák várnak közlésre. Így ön előtt küldte be hozzánk ügyes novelláját Marcel Prevost, aki a Beléndekházi Kürt-nek régi munkatársa. Gorkij Maxim egy hosszabb esinos elbeszélése is a közlendők között vár, tehát méltóztatik látni, hogy az önére esik később kerül a sor. Különböznél kellemes nyaralást!

Ibsen Norvégia. Legutóbbi tárcájáról meg voltunk elégtelve, bár a vége kissé homályos volt. Kérjük, hogy máskor világosabban fejezze ki magát, mert a beléndekházi intelligens közönség nem kedveli az ilyen homályba burkolt történeteket. Itt nagyon meleg van, hát maguk felé milyen időjárás uralkodik? Legközelebbi levelében erről írjon, mert a beléndekházi gazdákat ez roppant érdekli.

TAVIRATOK.

A spanyol infáns meghalt.

Madrid, augusztus 4. Fernando spanyol infáns hosszas betegség után ma meghalt.

Megtámadott színházi közönség.

Pétervár, aug. 4. Kisenevben az antiszemita csoportba verődve egy rendőrkém vezetése alatt az elmúlt éjszaka megtámadták a színházból kijövő közönséget és kirabolták. A rabló csorda sok embert, a ki ellent állott, agyonlőtt.

Háboru és béke.

New-York, aug. 4. Az Eveningpost jelenti: Sato Jaráp békekövet Witte kijelentésére vonatkozólag úgy nyilatkozott, hogy Sato Witte kijelentéséből nem veszi ki, hogy Witte nem nyert volna korlátlan felhatalmazást a békefeltételek megkötésére. Ő világosan látja, hogy Witte döntésének kötelező ereje lesz a c. Sato becsülése szerint Japán hadiköltsége napenként 2 millió jent tesz, vagyis egy összegben 500 millió dollárt. Sato vonatkozott megjelölni a japán által követelt kártérítési összeget, de megjegyezte, hogy a mikor egy ország kártérítést követel, rendszeren sokkal nagyobb összeget követel, mint a mennyit tényleg kiderül. Witte ma újra határozottan megfogta, hogy Sato állította volna, hogy nem viselkedik bizalmatlan a tárgyalások eredményére nézve és kijelentette, hogy Sato semmi újat nem mondott és soha olyan kijelentést nem tett, amelynek ezt az értelmet lehetne tulajdonítani.

A bártfai Monte Carló.

Budapest, augusztus 4. Kristóffy József belügyminiszter ma több újságíró előtt kijelentette, hogy a Pesti Hírlap által szellőztetett bártfai kártyabarlang ügyében a legszigorubb vizsgálatot indította meg.

Az orosz forradalom.

Berlin, augusztus 4. A Laffan ügynökség jelenti Pétervárról: A forradalmi propaganda egyre nagyobb hullámokat vet. A mai nap a tisztképző intézet két növendéke Krasznóje Szeloban, egy lövészezrad táborába forradalmi tartalmu röpiratokat szert el. A katonák jelentést tettek tisztjeiknek és a tisztképző-intézetben a rendőrség vizsgálatot indított, de semmi gyanusát nem fedezett fel. Az intézet igazgatója azonban újból vizsgálatot indított és ekkor az intézet gyógyszer-tárában teljesen felszerelt nyomdát fedeztek fel nagyszámu, már kész izgató tartalmu röpirattal. Szigoru vizsgálatot indítottak, hogy megtudják, kik vettek részt ebben a titkos nyomdában.

Az oroszok letették a fegyvert.

Tokió, aug. 4. Ide érkezett hivatalos jelentés szerint az orosz csapatok Szachalin-szigetén letették a fegyvert.

Tokió, aug. 4. Újabb jelentés szerint Szachalin-szigetén hétfőn a kormányzó és 70 tiszt és 30 közlegény adta meg magát a japánoknak.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, aug. 4.

Buzakínál és vételkedv javult. Szilárd irányzat mellett 32,000 métermázsa került forgalomba 15—20 fillérrel drágább áron. Egyéb gabonanemek közül tengeri és rozs 10—15 fillérrel drágább, a többi szilárd. Idő: zaeleg.

Buza októberre	16.34—36.
" áprilisre	16.82—84.
Rozs októberre	13.12—14.
" áprilisre	13.58—60.
Zab októberre	11.94—96.
" áprilisre	12.42—44.
Tengeri augusztusra	16.00—02.
" szeptemberre	00
" májusra	12.90—92.
Repce augusztusra	24.20—40.

Törvényszék.

§ Az összbüntetés kiszabásának elővételése. Érdekes elvi kérdésben döntött tegnap délelőtt a budapesti kir. ítélőtábla. Az eset, amely a döntésre alkalmat adott, a következő F. O. magánhivatalnokot a törvényszék 1904. évi július havában lopásért 7 havi börtönrre ítélte. Ez az ítélet jogerős lett. A mikor a vádlott már megkezdte volt a büntetését, a bíróság egy másik lopásért, amelyet régebben követett el, 2 évi fegyházra ítélte. A kir. tábla ezt az ítéletet 1904. december 15 én egy évi börtönrre enyhítette. A táblai ítéletben az ügyész is, és a vádlott távollétében védője Mózes László is megnyugodott: így jogerőssé vált. Ezt az ítéletet 1905. január 14 én hirdették ki a törvényszéken a vádlott előtt, aki összbüntetés kiszabását kérte. Palágyi kir. ügyész a kérelem teljesítését ellenezte azért, mert a vádlott ezidőszáig a hét havi börtönrre már kitöltötte. Mózes László védő ellenben azt vitatta, hogy az összbüntetés kiszabandó, mert az 1904. december 14 én tartott táblai tárgyalás alkalmával, a mikor ő, mint védő, teljhatalmu megbízatással képviselte a vádlottat, a büntetés még nem volt teljesen kitöltve; az összbüntetés kiszabásánál pedig nem az ítélet kihirdetése, hanem az ítélethozatal időpontja döntő. A törvényszék az ügyész álláspontját fogadta el, s az összbüntetés kiszabását mellőzte. A kir. tábla tegnap Rácz Lajos elnöklésével a védőnek adott igazat, s megszerkesztvén a törvényszék végzését, utasította az eljáró bíróságot, hogy szabja ki az összbüntetését.

A porcellán német.

— Elbeszéli egy megviselt férj. —

Írta: Jakab Ödön. 2.

De Mariskának már már nem lehetett okosan beszélni, akkora tövist törtöm a szívébe a megjegyzésemmel. Nem felejtethet sehogy se a szavamat. Egyre fenyegetőbb kezdett a hangja vékonyodni s az orrcimpái idegesen reszkedtek kifelől. Már pedig mikor az asszonynak az orrcimpája reszket, az egészen ugyanaz, mint mikor a készülő vihar előtt mozogni kezdenek a gyöngye falevelek.

Mariska is egyszerre egész indulatosan vágta a szemembe, a németre célozva: — Bolond is volt szegény nagymama, hogy nekünk adta!

És ezt akkora fontossággal mondta, mintba a nagymama legalább is egy három ezer holdas birtokot adott volna nekünk, kastélylyal, parkkal s minden egyéb szükséges hozzátartozóval.

Na, már ez a békétüresemből engemet is kezdett kiorgatni! Uralkodtam ugyan, a mennyire lehetett, magamon, de azért mégis némi éllel válaszoltam:

— Hát minek adta nekünk?

— Nekünk adta, mert szeretett s nem gondolta, hogy te ilyen szívtelen, goromba frater vagy! Ez az én még inkább föl paprikázott. — Most már én sem hagytam magam:

— Ugyan, ne magyarázgasd nekem ilyen szentimentális alapon! Egyszerűen nekünk adta, mert nem volt rá szüksége. Minek neki fogpiszkálótartó, mikor nincsen im-

már foga? Ezért tette ki a szűrét a kedves németjének! Mint a hogy a gazdatisztneki szokták kitenni a tönkrement családok, ha már végképp elfogyott a birtok. Ez a magyarázata az egész nagylelkü ajándéknak. Hogy sütötte volna meg!

Erre aztán olyan jelenet következett, amelyent nemesak az a porcellán német, de talán még más német se látott. Mariskából, mivel eddig nem igen volt összekoccanásunk, a hosszú pihenés után öserővel tört ki a tehetség. Csak úgy ontotta ki magából a fölfortyant indulat szavait, mint a termést a jó kípíhent föld, mely sokáig volt ugar.

— Jól teszed, csak szídd a nagymamát! Hiszen megérdemli, szegény! Vagy, ha úgy tetszik, engem is megnyerhetsz! Itt vagyok! Tehetsz velem, a mit akarsz! Kérem, vagyok szolgáltatóva a brutalitásodnak! Gyöngébb vagyok, mint te!

És az asszonyi ész csodálatos logikájával olyan dolgokra vitte a beszédet, hogy rendos észjárásu ember el se tudná hinni a színéből egészen kikelve hadarta:

— Mért nem mondd egyuttal már azt is, hogy olyan vagyok, mint egy fogpiszkálók? Csak mondd bátran! Ugyis tudom én jól, hogy kissé sovány vagyok! N ked pedig olyan nagy, trabális övér asszony már igazán egy sincs a világon.

Azután meg oda borult az asztalra s kétségbeesett fájdalommal sirta:

— Mért is nem veszen el engem a jó Isten!

Sóbálványnyá dermedtett a csodálatos zás! — Hát ebbe az asszonyba mi ütött! Ilyen barcias hangulatban, még soha se látottam!

— Na, ez igazán szép családi jelenet! — mondám, magamat egy kissé összeszedve. — Kár, hogy nem látja valaki!

„Frici”-re vonatkozólag pedig lehet higgadtan csak ennyit mondtam:

— Hanem ezt az utálatos németet jövőre elűzd az asztalról, mert a földhöz vágom!

Mariska ijedten szisszent föl és a német után kapott. Kimondhatatlan gyöngédséggel vette a kezébe s szánakozva simogatta végig, mint a nagy beteg gyermeket a szüle. Aztán felállt az asztaltól s komoly elhatározással adta értésekre:

— Csak egy ujjal bántsd: tüstént hazamegyek a mamához! — Aztán lásd a többi!

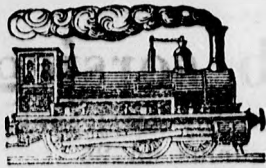
Csupán ennyit mondott s nagy dörrel-durrall átment a másik szobába.

És ettől a peretől kezdve meg volt az életünk átkozva. Valami újabb kellemetlenség minden napra jutott. Valahányszor az asztalt terítették: már előre féltem Mert a német az asztalról továbbra se maradt el soha. És a jelenléte mindig ráterelre valahogy az asszonyt a panasza. Folyvást hallottam, hogy S olyan, mint egy fogpiszkálók... hogy a nagymamának nincsenek fogai... hogy Frici elcsapott gazdatiszt. Sőt az asszony egyszer még azt is rámfogta, hogy én a nagymamát vasorru lábának neveztem...

— Teremtő Isten — tűnődtem magamban — hát én most már mit csináljak? Ez az állapot így sehogy se maradhat. Ezen változtatni kell akármi módon is! De hogyan? ... Azt elhatároztam, hogy ez a német nálunk semmi szín alatt sem fog jubilálni. Hanem hogy miféle katasztrófának essék áldozatul, arról egyelőre még sejtelenem sem volt. Én magam nem mertem bántani: attól tartottam, hogy csakugyan hazamegy az asszony. Valamit pedig okvetlen csinálni kellett. Annál is inkább, mert úgy vettem észre, hogy a német napról-napra szentelenebbül kezdi magát asztalon viselni. Valahányszor a feleségem az említett vádjával előhozakodott: bólogató fejével a szokottál is feltünőbbben helyeselte mindig az asszony szavait. Határozottan ellenem izgatott. Egy párszor pláne úgy tetszett, mintha suyan kárörömmel még mosolygott volna is!

Ejjel nappal törtöm a fejemet, de reménytelenül sikerült semmi.

(Folyt. köv.)

MAGYAR állam vasutak monetrondje

1905. május hó 1-től.

Debrecenből indul:

	óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4 46
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel	8 57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	3 30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10 25
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4 —
Csak Szatmár (gyorsvonat)	d. u.	6 55
Csak Szatmár (gyorsvonat)	este	8 24
Csak Szatmár (gyorsv.)	d. u.	12 11
Szatmár — M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	8 18
Miskolc — Kassa felé — —	reggel	7 17
Miskolc — Kassa felé — —	este	4 36
Szerencs — S.-A.-Ujhely Kassa	d. u.	5 35
m. á. vasúttól	reggel	5 44
vásártérrel —	reggel	8 09
m. á. vasúttól	d. e.	8 16
vásártérrel —	d. u.	11 11
H.-Böszörmény	d. u.	11 20
B.-Sz.-Mihály	d. u.	4 41
felé	d. u.	4 54
m. á. vasúttól	d. u.	7 —
vásártérrel —	este	7 07
oste	oste	4 35
F.-Abony felé m. á. vasúttól	reggel	4 56
F.-Abony felé vásártérrel —	reggel	4 56
O.-Kócs — Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	5 16
O.-Kócs — Polgár felé vásártérrel	d. u.	9 35
Derecske — N.-Léta felé — —	reggel	4 51
Derecske — N.-Léta felé — —	d. u.	4 51

Bpestre érkezik:

A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1 50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6 40
Az este 10 ó. 31 p.-kor ind. sz. v.	reggel	6 45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9 35

Budapestről Debrecenbe indul:

A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7 25
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9 —
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2 35
Az éjjel 12 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7 —
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9 15

Debrecenbe érkezik:

Budapest felől (sznmélyvenat)	d. u.	3 29
Budapest — Nagyvárad f. gyors	este	6 40
Budapest — Nagyvárad felől —	éjjel	2 24
Budapest — Nagyvárad felől —	d. u.	3 29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7 46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8 57
Szatmár — M.-Szegedről — —	d. e.	4 31
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat)	d. u.	10 11
Csak M.-Szigetről — — —	este	6 43
Szatmár felől — — —	este	8 04
Kassa — Miskolc felől — — —	d. e.	8 19
Kassa — S.-A.-Ujhely — Szerencs	este	11 31
vásártérre —	reggel	7 33
mávasúthoz	d. e.	7 40
vásártérre —	este	6 22
mávasúthoz	este	6 28
vásártérre —	d. u.	3 29
mávasúthoz	d. u.	3 35
F.-Abony felől vásártérre —	d. u.	7 44
F.-Abony felől m. á. vasúthoz	d. u.	7 54
O.-Kócs — Polgár felől vás. tér.	reggel	5 25
O.-Kócs — Polgár felől máv.-hoz	reggel	5 35
Derecske — Nagy-Léta felől —	reggel	7 15
Derecske — Nagy-Léta felől —	d. u.	3 13

NYAVAJATORÉS!!

NYAVAJATORÉS, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot. Ingyen és bérmentve kapható szabad. „Hattyu gyógyszerár” által Majna-Frankfurt.

Még csak 8 napig.

CIRCUS Sidoli Cäsar

a Vásártéren.

Ma szombaton augusztus 5-én este 8 órakor

1-ső High-Life-Evening (Gála-est.)

Az előkelőség találkozója.

Gála-costüme. Gála-szerszámok. Gála-felszerelés. Gála-világítás.

Szenzációs program 18 szám.

UJ! MONTALCIN CSOPORT

(1 hölgy, 4 ur) eredeti számokkal. Jelenet a párisi Chambreseparésé-ban, Egyedül a maga nemében.

Sidoli Cäsar igazgató fellépte egyedül álló elősmert Mons re-íóidomításával.

Ezenkívül a legjobb műsorszámok.

Vasárnap augusztus 6-án
2 nagy előadás
délután 4 órakor és este 8 órakor

Délután 4 órakor fél helyárak nagyoknak és kicsinyeknek. Karzat 30 fillér, II. hely 60 fillér, I hely 80 fillér, Zártszék 1 kor 25 fillér, Páholyülés 1 kor. 75 fillér

A délutáni műsor épen olyan dustartalmu és érdekes mint az esti.

Minden előadás új műsorral 18 számmal.

Este 8 órakor teljes árak.

Jegyek előre válthatók BORSOS KATA üzletében, Városház-épület. Vasárnap 10 órától csakis a lovarda pénztáránál. Részletes műsor este a cirkusban. Buffet a cirkusban.

Hétfő, augusztus 7-én este 8 órakor 1-ső Jour-fixe (Sport-est.)

Dr. Málnai Mihályné

felsőbb leány tan. és nevelőintézete.

Budapest, VI. Teréz-körút 39. sz.

Bejáró és bennlakó növendékek. Elemtanulmányok, polgári továbbképző osztályok. Államérvényes bizonyítványok. Korlátolt számú növendékek. Kiváló tanerők, Bennlakó külföldi nevelők. Kivánatra bővebb felvilágosítást az igazgatótól.

Nyiló virágok, csokrok, koszorúk.

Legbiztosabb és legjobb vetemény és virágmagvakat, gyümölcsfák, díszcserjék, gömbákácfákat és más kertészeti növényzetet csakis

Paczelt János

műkertésznél

Kossuth-utcai mag- és virágkereskedésében kaphatók.

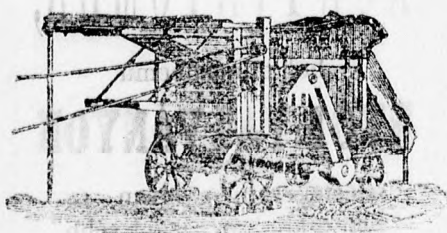
Debrecenben.

Olcso ár és pontos szállítás biztosított.

FLEISHER és TARSÁ

gépgyára és vasöntője. Kassán, Vám-utca 11 szám.

ajánlja a gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok zsem nel tartásával célszerűen és gondosan gyártott jónimevű gépeit:

Cséplőkészleteit cséplőgépeit

Baka-élettisztító-rostait,

Borsajtóit s szőlőszűzőit.

gyárt továbbá: MALOM, OLAJGYÁR és SZESZGYÁR berendezéseket GÖZGÉPEKET, GŐZKAZÁNOKAT, mindennemű SZIVATTYUKAT s.b.

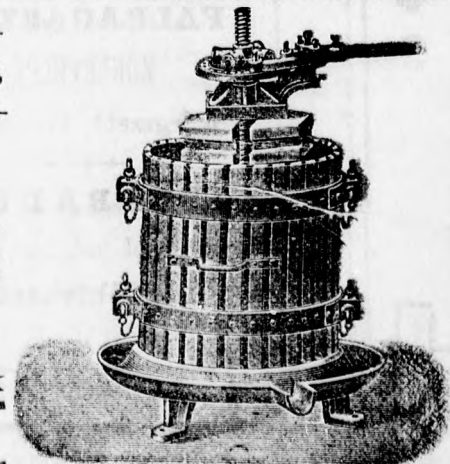
Bizományi raktár:

Szesztina Lajos urnál

Debrecenben.

Gazdasági gépeink s egyéb gyártmányaink

árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.

Eladó házhelyek.

Vecsey-Bruckner-féle kegyes alapítvány folytán a debreceni ref. Egyház tulajdonát képező azon földterület, mely a hadházi-ut mentén az Apafy-utca és Ferencz József lovasági laktanya között fekszik, 300 négyszögöles házhelyekké birtokbirtokoltatván: e házhelyek mérségteljesen s igen kedvező részlettizedési föltételek mellett eladók.

Értekezhetni Márton Imre egyházi ügyvédnél Piac-u. 44. sz. alatt.

Debrecen, 1905 április 20.

A debreceni ref. egyház küldöttsége.

Látne-féle tan- és nevelő-intézet:

Sopron.

**Elemi iskolával,
8 osztályu nyilvános főgimnáziummal és reáliskolával.**

Egyéni tanítás és nevelés. Lelkiismeretes és szigorú felügyelet. Növendékek rendre és önálló munkássága szoktattatnak. Új növendékek már augusztus hónapban is felvétetnek.

Prospektussal és mindennemű felvilágosítással készségesen szolgál az igazgatóság.

Legelőcsőbb és legjobb sorsjegyek

3% Magyar Jelzálog Hitelbank nyeremény sorsjegyek.

3 huzás évenként: a legközelebbi f. é. június hó 25.

3 főnyeremény évenként 200.000, 100.000, 100.000 kor.

3% évente 6 korona kamat jövedelmezőség.

100 drb.

ily 3%-os magy. jelz. nyer. sorsjegy megvásárlására egy társaságot alakítottunk 50 tag részére, oly formán, hogy minden tag

25 havi 10 frtos részlet befizetése ellenében jogot szerez, az időközi esetleges nyereményekre, a teljes befizetése után pedig 2 drb eredeti

3% magy. jelz. nyerem. sorsjegyre illetve nyeremény jegyre.

Csak rövid ideig fogad el előjegyzéseket a

Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank

**Donogán és Somossy
DEBRECEN, Kistemplombazár.**

Az idény előrehaladottsága miatt

rendkívül leszállított áron

árusítunk

**Mosó zephir, Kreton, Ruhavászon Etamine,
és Batistokat.**

LÁSZLÓ JOZSEF

TELEFON 275.

könyvnyomda és könyvkiadóhivatal,

TELEFON 275.

DEBRECEN, Csapó-utca 9. szám.

K Ö N Y V E K.

folyóiratok,

ÁRJEJYZÉKEK,

számlák,

ZÁRSZÁMADÁSOK,

BÁLI MEGHÍVÓK,

TANCRENDEK,

FALRAGASZOK,

KÖRLEVELEK,

a legszebb kivitelben.

a „SZABADSÁG”

pol. napilap,

kiadóhivatala.

A legdivatosabb betűkkel ellátott,

gyorsrajtóval felszerelt

KÖNYVNYOMDA,

hol mindennemű

NYOMTATVÁNYOK

izlésteljesen, gyorsan és pontosan, a legelőcsőbb árak mellett készíttetnek.

HIRDETÉSEK

a

„SZABADSÁG”

részére

jutányosan felvétetnek.

A
„SZABADSÁG”

a legnagyobb és legelterjedtebb politikai napilap.

ELŐFIZETESI ÁR:

Helyben:

Egész évre . . . 12 kor.

Fél évre . . . 6 kor.

Negyed évre . . . 3 kor.

Vidéken:

Egész évre . . . 20 kor.

Fél évre . . . 10 kor.

Negyed évre . . . 5 kor.